

*Fotografia - invenția care a cucerit
arta și domeniul dreptului de autor*

Ce este fotografia?

- ▶ **Fotografia** reprezintă o combinație de procedee mecanice, fizice și chimice, al căror rezultat constă în transpunerea pe un suport a unor imagini reale.

Cine au fost inventatorii aparatului de fotografiat?

▶ Joseph Nicéphore Niépce (1765-1833)

▶ Louis Daguerre (1787-1851)

Când a fost realizată prima fotografie?

- ▶ Prima fotografie din istorie a fost realizată în **1826** de Joseph Niepce.
- ▶ Imaginea surprinde câteva clădiri ale unor ferme din Franța și este intitulată "Vedere de la fereastră la Le Gras".
- ▶ Joseph Nicéphore Niepce este unul dintre pionierii în domeniul fotografiei. El a avut nevoie de un timp de expunere de 8 ore pentru a imprima imaginea din Saint-Loup-de-Varennes, o localitate din regiunea Bourgogne, cu ajutorul unei camere obscure, pe o planșă de 20 pe 25 de centimetri.

"Vedere de la fereastră la

Le Gras"

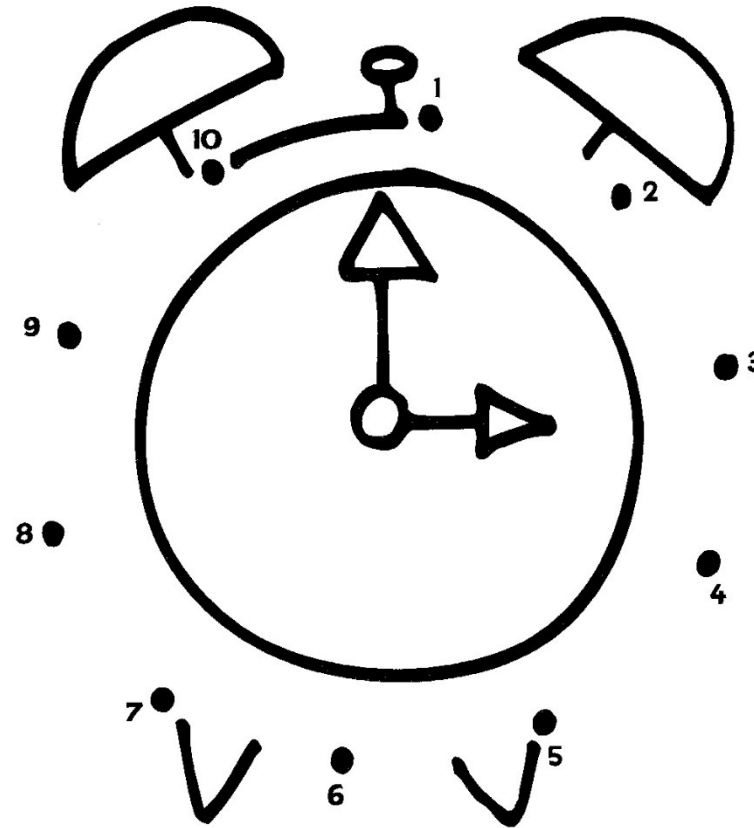

Aparatul lui Daguerre

De cât timp era nevoia la 1828 pentru a realiza o fotografie?

▶ 8 ore

Câte fotografii poți realiza
astăzi într-o secundă?

Este fotografia o operă de artă?

O fotografie bună este interpretarea subiectivă a unei manifestări a realității prin utilizarea unor mijloace mecanice?

- ▶ 1. Selecția
- ▶ 2. Sincronizarea
- ▶ 3. Abordarea
- ▶ 4. Tehnica

Poate fi considerată fotografia o formă de pictură modernă realizată prin mijloace tehnice și anume prin invenții?

▶ Tablou pictat de Van Gogh

▶ Fotografie cu iriși

Originalitate

*Înalta Curte de Casațiune și Justiție Franceză, secțiunea II, audiența
de la 7 februarie 1911*

- ▶ "...în speță, Curtea de Apel, adoptând în totul motivele din sentința apelată, examinează și constată că fotografiile executate de reclamantul A. Brand, în persoana membrilor familiei regale și princiare, sunt adevărate opere de artă, deoarece conțin în ele însele originalitatea și gustul artistic propriu autorului executor; că, Curtea de apel indică anume fotografii în care se văd aceste caractere ale operei de artă

Tribunalul de Înaltă Instanță, Paris, 30 mai 2007

- ▶ << O fotografie care surprinde înflorirea unei plante este originală.>>

*Curtea supremă Italiană, secția civilă, sentința 21 giugno 2000, n.
8425*

- ▶ În special, o companie care vindea obiecte medicale au comandat fotografii pentru formarea unui catalog. Producătorul i-a oferit obiectele fotografului pentru a le fotografia. Curtea Supremă a confirmat sentința dată pe fond prin care i s-a recunoscut fotografului protecție relativă a drepturilor conexe, excluzând orice drept exclusiv clientului. De asemenea, Curtea afirmă ca **fotografului se bucură de protecție relativă în baza drepturilor conexe de autor** deoarece fotografiile folosite în catalog nu sunt pur și simplu un document, ci au fost realizate în scop publicitar.

Lipsa originalității

1967

2013

1965

2008

1965

2010

Forme de fotografii protejate în baza legii române

- ▶ În legislația noastră, operele fotografice, precum și orice alte opere exprimate printr-un procedeu analog fotografiei sunt protejate în cadrul dreptului de autor.

- ▶ Prin aplicarea regulilor speciale instituite de articolul 85 al Legii nr.8/1996, se consideră ca fiind opere fotografice și fotogramele peliculelor cinematografice

Art. 85, alin. 2 din Legea nr. 8/1996

- ▶ Nu pot beneficia de protecția legală a drepturilor de autor fotografiile unor scrisori, acte, documente de orice fel, desene tehnice și alte asemenea.

Categorii de fotografii protejate în dreptul italian

Art. 87, alin. 1 din Legea nr. 633/1941

- ▶ Sono considerate fotografie, ... le immagini di persone o di aspetti, elementi o fatti della vita naturale e sociale, ottenute col processo fotografico o con processo analogo, comprese le riproduzioni di opere dell'arte figurativa e i fotogrammi delle pellicole cinematografiche.

Art. 87, alin. 2 din Legea nr. 633/1941

- ▶ Non sono comprese le fotografie di scritti, documenti, carte di affari, oggetti materiali, disegni tecnici e prodotti simili.

Categorii de fotografii protejate în dreptul italian

- Fotografia simplă
- Fotografia artistică

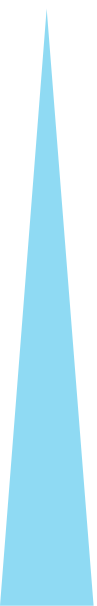
Fotografia simplă

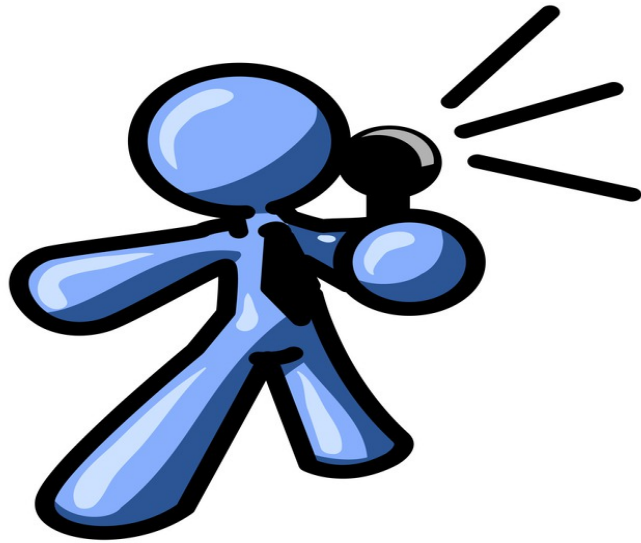

Fotografie artistică

Drepturi

Drepturi morale

art.10 din Legea nr.8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe

- ▶ a) dreptul de a decide dacă, în ce mod și când va fi adusă opera la cunoștință publică;
- ▶ b) dreptul de a pretinde recunoașterea calității de autor al operei;
- ▶ c) dreptul de a decide sub ce nume va fi adusă opera la cunoștință publică;
- ▶ d) dreptul de a pretinde respectarea integrității operei și de a se opune oricărei modificări, precum și oricărei atingeri aduse operei, dacă prejudiciază onoarea sau reputația sa;
- ▶ e) dreptul de a retracta opera, despăgubind, dacă este cazul, pe titularii drepturilor de exploatare, prejudiciați prin exercitarea retractării.

Drepturi patrimoniale

- ▶ 1. Pot fi reproduse? Pot fi realizate copii? Legal sau ilegal?
- ▶ 2. Pot fi distribuite către alte persoane? Legal sau ilegal?
- ▶ 3. Pot fi vândute fotografiile originale sau copiile? Care este beneficiul autorului?
- ▶ 4. Pot fi realizate copii private?

Drepturi patrimoniale

art.13 din Legea nr.8/1996 privind drepturile de autor și drepturile conexe

- ▶ a) reproducerea operei;
- ▶ b) distribuirea operei;
- ▶ c) importul în vederea comercializării pe piața internă a copiilor realizate, cu consimțământul autorului, după operă;
- ▶ d) închirierea operei;
- ▶ e) împrumutul operei;
- ▶ f) comunicarea publică, direct sau indirect a operei, prin orice mijloace, inclusiv

prin punerea operei la dispoziția publicului, astfel încât să poată fi accesată în

orice loc și în orice moment ales, în mod individual, de către public;

- ▶ g) radiodifuzarea operei;

Art. 86 din Legea nr. 8/1996

- ▶ Alin (1) Dreptul autorului unei opere fotografice de a utiliza propria operă nu trebuie să prejudicieze drepturile autorului operei de artă reproduse în opera fotografică.
- ▶ Alin (2) Drepturile patrimoniale asupra operei fotografice, care a fost creată în executarea unui contract individual de muncă sau la comandă, se prezumă că aparțin, pentru o perioadă de 3 ani, celui care angajează sau persoanei care a făcut comanda, dacă prin contract nu s-a prevăzut altfel.
- ▶ Alin (3) Înstrăinarea negativului unei opere fotografice are ca efect transmiterea drepturilor patrimoniale ale titularului dreptului de autor asupra acesteia, dacă prin contract nu s-a prevăzut altfel.

Art. 87 din Legea nr. 8/1996

- ▶ Alin (1) Fotografia unei persoane, atunci când este executată la comandă, poate fi publicată, reprodusă de persoana fotografiată sau de succesorii săi, fără consimțământul autorului, dacă nu s-a convenit altfel.
- ▶ Alin (2) Dacă numele autorului figurează pe exemplarul original al fotografiei, el trebuie să fie menționat și pe reproduceri.

Durata de protecție a drepturilor patrimoniale în domeniul fotografiei

- ▶ Regula valabilă în toate cele 3 state: Drepturile patrimoniale durează tot timpul vieții autorului, iar după moartea acestuia se transmit prin moștenire, potrivit legislației civile, pe o perioadă de 70 de ani, oricare ar fi data la care opera a fost adusă la cunoștința publică în mod legal.
- ▶ Regulă specială în dreptul italian privind drepturile conexe asupra fotografiei: dreptul exclusiv asupra fotografiei durează 20 de ani de la realizarea fotografiei.

Directiva nr.2001 /84/CE privind dreptul de suită

Art. 2 alin.(1) al Directivei 2001/84

- ▶ În înțelesul prezentei directive, "operă de artă originală" înseamnă opere de artă plastică sau grafică, cum ar fi picturi, colaje, tablouri, desene, gravuri, tipărituri, litografii, sculpturi, tapițerii, obiecte ceramice sau din sticlă și fotografii, cu condiția ca acestea să fi fost realizate chiar de către artist sau să fie copii considerate opere de artă originale.

Art. 2 alin.(2) al Directivei 2001/84

- ▶ Exemplarele operelor de artă care intră sub incidența prezentei directive, realizate în număr limitat chiar de către artist sau sub îndrumarea acestuia, se consideră a fi opere de artă originale în înțelesul prezentei directive. În mod normal, astfel de exemplare se numerotează, se semnează sau se autorizează prin diferite metode de către artist.

- ▶ Statelor membre le revine sarcina de a stabili prețul minim de vânzare de la care vânzările menționate în articolul 1 sunt supuse dreptului de suită. Acest preț minim de vânzare nu poate depăși în nici un caz suma de 3.000 EUR.

Prețul minim în temeiul legii

300 euro

750 euro

3000 euro

Care este numărul limitat al copiilor fotografiilor asupra cărora se poate aplica dreptul de suită?

Art. 21, alin.3 din Legea nr. 8/1996

- ▶ În sensul prezentei legi, copiile operelor originale de artă sau fotografice, care au fost făcute într-un număr limitat de către însuși autorul lor sau cu aprobarea acestuia, sunt considerate opere de artă originale.

Art. 145, alin. 2 din Legea nr. 633/1941

- ▶ Le copie delle opere prodotte in numero limitato dall'autore stesso o sotto la sua autorità, sono considerate come originali purché siano numerate, firmate o altrimenti debitamente autorizzate dall'autore.

Art. r122-3, lit. e) din Codul de proprietate intelectuală francez

- ▶ "Les oeuvres photographiques signées, dans la limite de trente exemplaires, quels qu'en soient le format et le support ;"

Protecția fotografiilor de pe site-urile de socializare

Sentința 12076/2015 Secția Civilă, secție specializată în domeniul întreprinderilor, Tribunalul Roma

- ▶ Recunoaște autorului drepturile asupra fotografiilor, afirmând că acestea intră în categoria fotografiei simple, deci beneficiază de protecția în baza drepturilor conexe de autor;
- ▶ Atunci când creezi un cont Facebook, ești de acord cu condițiile de utilizare. Acceptarea condițiilor reprezintă acordul tău, în favoarea site-ului de a încheia o licență de utilizare în materia proprietății intelectuale. Acea licență nu e exclusivă, (deci drepturile se pot transfera și altor subiecți), transferabilă (Facebook poate ceda drepturile dobândite și terților) și temporară (limitată la perioada publicării).

Sentința 12076/2015 Secția Civilă, secție specializată în domeniul întreprinderilor, Tribunalul Roma

- ▶ E adevărat că Facebook dobândește aceste drepturi, chiar și posibilitatea de a reproduce conținutul publicărilor și în afara site-ului, dar acest lucru nu e valabil și pentru ceilalți utilizatori.
- ▶ **Jurnalistul nu avea nici un drept să descarce și să utilizeze fotografiile încărcate de către tânăr. Sub acest profil, reproducerea este considerată abuzivă.**

Curtea Supremă din Italia cu privire la drepturile de autor atunci când descarci fotografii de pe Internet

- ▶ Dacă site-urile fac referire la autor sau menționează în mod expres numele acestuia și data realizării, trebuie să îi recunoaștem drepturile. Așadar, în cazul unui cont Facebook, regăsim și data publicării și numele utilizatorului.
- ▶ Dacă nu se menționează numele autorului și data publicării, oricine are voie să descarce fotografiile?

O nouă modalitate de utilizare a fotografiilor portret

- ▶ ***“[A] person’s image constitutes one of the chief attributes of his or her personality, as it reveals the person’s unique characteristics and distinguishes the person from his or her peers. The right to the protection of one’s image is thus one of the essential components of personal development. It mainly presupposes the individual’s right to control the use of that image, including the right to refuse publication thereof ...”*** (von Hannover v. Germany (no. 2), Grand Chamber judgment of 7 February 2012, § 96)

O nouă modalitate de utilizare a fotografiilor portret

- ▶ The Image Rights (Bailiwick of Guernsey) Ordinance, 2012

<http://www.guernseylegalresources.gg/article/104749/Image-Rights-Bailiwick-of-Guernsey-Ordinance-2012>

Legislația din Guernsey permite **personajului** să-și înregistreze personalitatea:

- ▶ O persoană fizică
- ▶ O persoană juridică
- ▶ Mai multe persoane juridice
- ▶ Un grup
- ▶ Un personaj fictiv.

GUERNSEY- Surorile Alana și Natasha Horn

Performanță în domeniul fotografiei

- ▶ În articolul intitulat „Lumea prin ochii Photoshopului: Un artist creează versiuni bizare ale realității în care copiii se dau în leagăn în nori, iar animalele fac lucruri imposibile”, autorul său consideră că fotograful și artistul Ionuț Caraș a creat o serie de imagini uluitoare prin modificarea propriilor fotografii obișnuite și transformarea lor în creații bizare ce par desprinse dintr-o altă lume.

<http://diez.md/2013/11/09/foto-un-fotograf-roman-a-creat-o-lume-suprarealista-cu-ajutorul-photoshopului/>

Vă mulțumesc pentru atenția acordată!

Sursă imagini Internet

- ▶ https://www.google.ro/search?q=fotografii&biw=1517&bih=741&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0CAYQ_AUoAWoVChMIpPT6op_lyAIVgg9yC
- ▶ https://www.google.ro/search?q=ceas&biw=1366&bih=667&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0CAYQ_AUoAWoVChMIkZ_k6OqQyQIVQ1sUCh3
- ▶ <https://www.google.ro/search?q=drept+de+suita&biw=1366&bih=667&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwid-7TUvafJAhVDuxQKHf4FCr0>
- ▶ <https://www.google.ro/search?q=apar+de+fotografiat+daguerre&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjvzYnew7PJAHVbdH0d0NEA12ZM%3A>
- ▶ <http://www.guernseyfinance.com/press-room/news/2013/11/guernsey-sees-first-joint-personality-image-rights-application/>
- ▶ <https://www.google.ro/search?q=va+multumesc+pentru+atentie&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj7jqethbTJAUhXQRQKI>

- https://www.google.ro/search?q=procent&biw=1366&bih=667&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwivpvPXw6fJAhVCRxoKHZmiBuIQ_AUIBigB8
- https://www.google.ro/search?q=drepturi&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj8pvTMzKfJAhVCzRoKHZz8DeAQ_7KzxSn-M%3A
- https://www.google.ro/search?q=originalitate&biw=1366&bih=667&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwj-rsmFwLHJAHVf1xQKHT19CJsQ_AUI
- <http://www.diyphotography.net/a-guide-to-plagiarism-and-theft-in-photography/>
- <http://www.inspiration-now.com/unbelievable-plagiarism-at-fashion-photography/>
- <https://www.google.ro/search?q=fotografia+artistica&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwil6-ezqbPJAhWHuhoKHUJmBF>
- <https://www.google.ro/search?q=fotografia+artistica&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwil6-ezqbPJAhWHuhoKHUJmBF>
- https://www.google.ro/search?q=protectia+fotografie+pe+internet&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjG3tT_rLPJAHXGbxQKHYYuYAg0Q_AUIBigB#tbm=isch&tbs=rimg%3ACVphdraxhGnnlji66TIRri_1ED5eOczOc2uVxKFBavdDkC8muPoq_1p-l8-MnkuByYUIX2q6K5nVXc9Vbs51FGS6JHtSoSCbrpMhFGL8QPEX38tachHRsW8KhIJl45zM5za5XERtOwY8-OLMoAqEgkoUFq90OQLyRESjuKL5Xq09SoSCa4-ir-n4jz4EZlpGbeWMFppKhIJyeS4HJhQhfYRroP5aCNzCEwqEgmrorndVdz1VhGNOEh596qd0ioSCeznUUZLoke1ERSWZHZToWTa&q=protectie%20pe%20internet&imgrc=phL0vTub2New4M%3A
- https://www.google.ro/search?q=protectia+fotografie+pe+internet&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwjG3tT_rLPJAHXGbxQKHYYuYAg0Q_AUIBigB#tbm=isch&q=protectie+pe+internet&imgdii=WmF2trGEaef1tM%3A%3BWmF2trGEaef1tM%3A%3BuukyEUYvxA8L2M%3A&imgrc=WmF2trGEaef1tM%3A

▶ [https://
www.google.ro/search?q=fotogramele+peliculelor+cinematografice&biw=1366&bih=667&source=lnms&tbm=isc](https://www.google.ro/search?q=fotogramele+peliculelor+cinematografice&biw=1366&bih=667&source=lnms&tbm=isc)

▶ [https://
www.google.ro/search?q=fotografii+artistice&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEw](https://www.google.ro/search?q=fotografii+artistice&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEw)

▶ [https://
www.google.ro/search?q=fonogramele+peliculelor+cinematografice&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbm=isc](https://www.google.ro/search?q=fonogramele+peliculelor+cinematografice&biw=1366&bih=624&source=lnms&tbm=isc)